

Наративни део

Универзитетски центар за студенте са хендикепом (у даљем тексту: Центар) је током 2016. године успешно радио на заступању права и интереса студената са хендикепом и на промовисању и успостављању равноправних услова за студирање.

Главни циљеви предвиђени за претходну годину односили су се на развој и унапређење сарадње са наставним особљем на факултетима и са целокупном студентском популацијом. Такође, циљеви Центра за 2016. годину су били усмерени на јачање позиције Центра у систему високог образовања, али и на јачање капацитета свих запослених у Ректорату. Сви наведени циљеви су у одређеној (и значајној) мери остварени.

Центар је током читаве године у континуитету пружао подршку бруцошима и старијим студентима са хендикепом- кроз информисање и активно учествовање у спровођењу афирмативних мера уписа; организовање састанка добродошлице и тематских радионица; пружањем подршке при ослобађању трошкова школарине за студенте свих нивоа студија; организовањем приступачног превоза. На плану сарадње са службама на појединачним факултетима забележен је напредак у раду са Филозофским факултетом, на ком је и организована трибина намењена студентима и наставном и стручном особљу. Такође, начињени су први кораци на плану сарадње са Студентским парламентима Правног и Филолошког факултета. Представници Центра учествовали током протекле године у аплицирању за два национална пројекта и два пројекта Европске уније. Две представнице Центра су завршиле почетни курс српског знаковног језика што ће им знатно олакшати комуникацију са глувим особама, као једном од најмање заступљених група особа са хендикепом у систему високог образовања. Представница Центра је као део Тима за континуиране обуке учествовала у спровођењу три тематске обуке за целокупно административно особље у Ректорату.

Започето је електронско уношење постојећих података о студентима који су се од 2008. обраћали Центру за подршку. Нису предузимане активности на плану креирања визуелног идентитета Центра. Центар тренутно користи лого креиран за *Приручник за будуће студенте УБГ уз смернице за кандидате са хендикепом*, а који се налази на сајту Универзитета.

Планиране активности које нису реализоване односе се на анализу потреба и израду приручника за стручне службе и наставно особље на факултетима. Такође, изостало је покретање иницијативе за организовање студената активиста на појединачним факултетима. Центар није самостално иницирао ниједан пројекат. Разлог за неипуњеност наведених планираних активности јесте недостатак људских ресурса у Центру. С обзиром на то да је директорка Центра, Љупка Михајловска, у првој половини 2016. године ангажована као народна посланица у Народној скупштини, у Центру су, поред возача, остале ангажоване две запослене. Узимајући у обзир забрану запошљавања која је на снази, планирано је ангажовање студената на програмима праксе у Центру.

Прилог 1

Циљ	Активности		Рокови	Надлежни орган	Резултати	Носиоци
	Назив	Правни основ				
Креирање пакета подршке наставном особљу на факултетима Универзитета у Београду у процесу извођења наставе	Анализа потреба за подршком код стручних служби и наставног особља на факултетима	Правилник о раду Универзитетског центра за студенте са хендикепом	До краја 2016.	Центар за студенте са хендикепом; Ректорат; Центар за обезбеђење квалитета	Није покренута иницијатива услед недостатка људских ресурса	Љупка Михајловска, Љерка Гордић, Зорица Стевић
	Организовање састанака са представницима факултета	Правилник о раду Универзитетског центра за студенте са хендикепом	До краја 2016.	Центар за студенте са хендикепом; Факултети	- Постигнута сарадња са Комисијом за студентска питања на Филозофском факултету	Љупка Михајловска, Љерка Гордић, Зорица Стевић
	Састављање приручника	Правилник о раду Универзитетског центра за студенте са хендикепом	До краја 2016.	Центар за студенте са хендикепом	Није покренута иницијатива услед недостатка људских ресурса	Љупка Михајловска, Љерка Гордић, Зорица Стевић
	Организовање обука и трибина за стручне службе и наставно особље факултета	Правилник о раду Универзитетског центра за студенте са хендикепом	До краја 2016.	Центар за студенте са хендикепом; Филозофски факултет	- Одржана трибина "Могућности за равноправно образовање и моја улога у томе" на Филозофском факултету	Љупка Михајловска, Љерка Гордић, Зорица Стевић

Циљ	Активности		Рокови	Надлежни орган	Резултати	Носиоци
	Назив	Правни основ				
Развијање дугорочног плана и програма рада са целокупном студентском популацијом	Организовање студената-активиста	Правилник о раду Универзитетског центра за студенте са хендикепом	До краја 2016.	Центар за студенте са хендикепом; Ректорат	Није покренута иницијатива услед недостатка људских ресурса	Љупка Михајловска, Љерка Гордић, Зорица Стевић
	Сарадња са студентским парламентима	Правилник о раду Универзитетског центра за студенте са хендикепом	Континуирано	Центар за студенте са хендикепом; Факултети	<p>- Одржани састанци са Студентским парламентом Правног факултета на теме:</p> <p>а) унапређење архитектонске приступачности на Факултету</p> <p>б) организовање трибине на тему положаја студената са хендикепом</p> <p>- Одржани састанци са Студентским парламентом Филолошког факултета на теме:</p> <p>а) унапређење архитектонске приступачности на Факултету</p> <p>б) могућности за успостављање система вршњачке подршке на Факултету</p>	Љерка Гордић, Зорица Стевић
	Оснаживање студената са хендикепом кроз радионице на тему развоја личних компетенци	Правилник о раду Универзитетског центра за студенте са хендикепом	До краја 2016.	Центар за студенте са хендикепом	- Организована радионица на тему људских права и заштите од дискриминације	Љупка Михајловска, Љерка Гордић, Зорица Стевић

	Унапређење мера подршке студентима и кандидатима за упис факултета Универзитета у Београду	Правилник о раду Универзитетског центра за студенте са хендикепом; Краткорочна стратегија унапређења подршке и помоћи студентима Универзитета у Београду	Континуирано	Центар за развој каријере и саветовања студената; Центар за студенте са хендикепом; остатак Тима за подршку студентима Универзитета у Београду	- У оквиру програма "Дани подршке бруцошима" организовано је: а) састанак добродошлице за бруцоше са хендикепом б) радионица за бруцоше и друге студенте са хендикепом на тему дискриминације и људских права	Љерка Гордић, Зорица Стевић
Циљ	Активности		Рокови	Надлежни орган	Резултати	Носиоци
	Назив	Правни основ				
Јачање позиције и улоге Центра у систему високог образовања	Израда логоа и визуелног идентитета Центра	Правилник о раду Универзитетског центра за студенте са хендикепом	До краја 2016.	Центар за студенте са хендикепом; Информативни центар	Није покренута иницијатива услед недостатка људских ресурса	Љупка Михајловска, Љерка Гордић, Зорица Стевић
	Учествовање на националним и међународним конференцијама, семинарима и радионицама	Правилник о раду Универзитетског центра за студенте са хендикепом	До краја 2016.	Центар за студенте са хендикепом	- Представници Центра активно учествовали на: а) отвореној трибини "Инклузивно образовање", Миксер фестивал б) састанку "Доступност стручне подршке и асистивних технологија", у организацији Министарства просвете, науке и технолошког развоја - Представници Центра учествовали у хуманитарној акцији СКОЛУС-а	Љупка Михајловска, Љерка Гордић

					<p>организованој у сврхе прикупљања средстава за постављање тактилних стаза за слепе на Филолошком факултету</p> <p>- Представници Центра су посетили и учествовали на конференцијама у организацији: Кровне организације младих Србије, Иницијативе за права особа са менталним инвалидитетом, Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва, Британског савета</p>	
	<p>Промоција на друштвеним мрежама и у медијима</p>	<p>Правилник о раду Универзитетског центра за студенте са хендикепом</p>	<p>Континуирано</p>	<p>Центар за студенте са хендикепом</p>	<p>- На фејсбук страници Центра се редовно објављују вести на релевантне теме за садашње и будуће студенте са хендикепом</p> <p>-393 особе прате садржај фејсбук странице</p> <p>- Представници Центра дали најмање три интервјуа за новине и интернет портале</p> <p>- Рад и активности Центра су представљени у емицијама на телевизији: РТС и РТВ Студентски град</p>	<p>Љупка Михајловска, Љерка Гордић</p>

	Креирање базе података	Правилник о раду Универзитетског центра за студенте са хендикепом	До краја 2016.	Центар за студенте са хендикепом; Рачунарски центар	Није остварено у планираној мери, услед недостатка људских ресурса. Креирана база података за поједине факултете.	Љерка Гордић, Зорица Стевић
	Сарадња са релевантним институцијама	Правилник о раду Универзитетског центра за студенте са хендикепом	Континуирано		<p>- Одржани састанци са 2 омладинске невладине организације на тему веће укључености студената са хендикепом</p> <p>- Континуирана комуникација са представницима Студентског центра "Београд" са циљем унапређења положаја студената са хендикепом у студентским домовима</p> <p>- Континуирана комуникација са Групом за социјалну инклузију при Министарству просвете, науке и технолошког развоја у сврхе унапређења постојећих система подршке за студенте са хендикепом у систему ВШО</p> <p>- Филолошки факултет доделио две Повеље захвалности за успешну сарадњу и подршку у раду- Центру и директорки Центра</p>	Љупка Михајловска, Љерка Гордић, Зорица Стевић

Циљ	Активности		Рокови	Надлежни орган	Резултати	Носиоци
	Назив	Правни основ				
Повећање приступачности високог образовања	Иницирање пројеката	Правилник о раду Универзитетског центра за студенте са хендикепом	До краја 2016.	Центар за студенте са хендикепом; Ректорат	Није покренута иницијатива услед недостатка људских ресурса	Љупка Михајловска, Љерка Гордић
	Партнерско учествовање на пројектима	Правилник о раду Универзитетског центра за студенте са хендикепом	До краја 2016.	Центар Високошколске институције и организације које се баве питањем људских права и унапређењем положаја особа са хендикепом	- Центар активно учествовао у писању три пројектне пријаве: а) Конкурс Министарства омладине и спорта: "Активацијом до инклузије у запошљавању", у сарадњи са Форумом младих са инвалидитетом б) ИПА фонд: "Development of Effective Community Services in the Area of Education and Social Welfare at the Local Level", у сарадњи са Удружењем за ревизију приступачности ц) Конкурс Теленор фондације: "ИКТ платформа за унапређење социјалне укључености студената са инвалидитетом", у сарадњи са Ин Центром	Љупка Михајловска, Љерка Гордић
	Развој индивидуалне сервисне подршке за студенте са хендикепом	Правилник о раду Универзитетског центра за студенте са хендикепом	Континуирано	Центар за студенте са хендикепом; Ректорат	- Две представнице Центра успешно завршиле тромесечни почетни курс српског знаковног језика у организацији Градске организације глувих Београда - Представници Центра активно	Љерка Гордић, Зорица Стевић

					<p>учествовали у спровођењу уписа по програму афирмативних мера за кандидате са хендикепом; Уписана 54 кандидата</p> <p>- Контактиране све средње школе у Србији са информацијама у вези са програмом афирмативних мера и постојећим системима подршке на Универзитету у Београду</p> <p>- Факултетима упућени дописи за ослобађање од плаћања трошкова школарине за 29 студената са хендикепом на ОАС, за 11 студената са хендикепом на МАС и 8 студената са хендикепом на ДАС</p>	
	Организовање превоза за студенте са тешкоћама у кретању	Правилник о организовању и условима коришћења превоза студената са хендикепом	Континуирано	Центар за студенте са хендикепом	- Осам студената са тешкоћама у кретању користило услуге превоза	Веселко Бербер

Циљ	Активности		Рокови	Надлежни орган	Резултати	Носиоци
	Назив	Правни основ				
Унапређење квалитета управљања у Ректорату	Спровођење обука за административно особље у Ректорату	Статут Универзитета; Одлука Ректора број 612-4953/6-14	До краја 2016.	Центар за обезбеђење квалитета; Тим за континуиране обуке; Ректорат	- Није остварено у планираној мери. Реализовано укупно 19 тренинга на теме "Управљање стресом", "Асертивна комуникација" и "Управљање конфликтима";Још три тренинга организована у јануару 2017.	Љупка Михајловска, Љерка Гордић
	Партнерско учествовање на пројектима	Правилник о раду Универзитетског центра за студенте са хендикепом	Континуирано	Центар за обезбеђење квалитета	- Представници Центра активно учествовали у писању Еразмус+ пројекта "Strengthening Capacities of the University Administration Staff-SCUAS"	Љупка Михајловска, Љерка Гордић

Прилог 2

SWOT

		Квантификација
S - предности	Једини центар који се бави овом темом у Републици Србији	+++
	Искуство и стручност запослених	+++
	Пристапачан простор за студенте са хендикепом	+++
	Препознатљивост Центра у систему високог образовања	+++
W - слабости	Недостатак људских ресурса	+++
	Неадекватан простор за рад	+++
	Постојеће услуге подршке нису довољно развијене	+++

О- могућности	Област коју Центар покрива је у фокусу агенде европског простора високог образовања	++
	Министарство просвете, науке и технолошког развоја (Група за социјалну инклузију) препознаје значај и улогу Центра	+
	Бројне високошколске, средњошколске и студентске организације заинтересоване за сарадњу са Центром на тему унапређења положаја студената са хендикепом	+++
	Бројни домаћи и међународни конкурси за унапређење положаја осетљивих друштвених група	++
Т - опасности	Недостатак подршке надлежних органа и институција	+++
	Изостанак мотивације и спремности за сарадњу са Центром у оквиру појединачних факултета	++
	Лоша економска ситуација у земљи	+

Прилог 3

Акциони план

Генерални циљ: Успостављање равноправних могућности за квалитетно високо образовање за све студенте

Ресурси: Људски ресурси; сарадљивост надлежних институција; материјална средства обезбеђена кроз пројекте или донације

Р. Б.	Циљ	Индикатори	Носиоци	Рокови	Ризици	Мотивација	Потенцијал за промену
1.	Унапређење приступачности студирања за студенте са хендикепом	- Број постављених рампи у неприступачним деловима факултетских зграда -Број набављених	Центар за студенте са хендикепом; Ректорат; Факултети; Универзитетска библиотека	До краја 2017.	Несарадљивост стручних служби; Недостатак материјалних средстава	На великом броју факултета УБГ постоје реалне могућности за унапређење постојеће приступачности, а које се односе на изградњу рампи, уградњу	Једна од могућности за унапређење досадашњих активности које су спровођене у ове сврхе тиче се подстицања умрежавања и боље сарадње међу

		асистивних технологија на појединачним факултетима - Формулисана процедура за коришћење робот-скенера из Универзитетске библиотеке од стране слепих и слабовидних студената	"Светозар Марковић"		Недостатак људских ресурса	тактилних стаза за следе и слабовиде и набавку других асистивних технологија за које се указала потреба. Такође, неопходно је озваничити и формално усвојити процедуру за коришћење робот скенера у Универзитетској библиотеци, како би се што већи број студената који имају тешкоће у читању укључио у његово коришћење.	факултетима. Формирањем тима за унапређење приступачности, сваки факултет би био у обавези да делегира минимум једну одговорну особу која би заједно са представницима Центра и надлежним особама из Ректората могла интензивно да ради на превазилажењу препрека и унапређењу приступачности на сваком појединачном факултету.
2.	Развој подршке за будуће и садашње бруцоше са хендикепом	- Број учесника на инфо сесијама за кандидате са хендикепом смештене у домовима за средњошколце - Број бруцоша са хендикепом који су учествовали у радионицама организованим у циљу оснаживања бруцоша за равноправно учешће	Центар за студенте са хендикепом; Центар за развој каријере и саветовање студената	До краја 2017.	Недостатак људских ресурса	Велики број средњошколаца са хендикепом је и даље недовољно информисан о могућностима уписа и студија по програму афирмативних мера. Прелаз из средње школе (нарочито из мањег града) на факултет је стресна животна фаза, а подршка у виду информисања и оснаживања будућих	Предлог је да се инфо сесије и радионице за будуће студенте УБГ организују у што већем броју средњошколских домована и/или средњих школа у Београду. Једна од могућности јесте и да се кроз промоцију факултета УБГ (током дана отворених врата, нпр.) промовише рад два Универзитетска центра која директно сарађују са (будућим) студентима.

		у студирању и студентском животу				студената је од посебне важности за припаднике из осетљивих друштвених група.	
3.	Јачање капацитета и позиције Центра	<p>- Број практиканата ангажованих у Центру</p> <p>- Електронска база података студената са хендикепом</p> <p>- Нов простор за рад запослених у Центру</p>	Центар за студенте са хендикепом; РЦУБ; Ректорат;	До краја 2017.	<p>Недостатак људских ресурса;</p> <p>Несарадљивост надлежних институција</p>	<p>С обзиром на то да је у Центру у протеклој години остало само троје запослених (укључујући колегу возача), неопходно је ојачати капацитете ангажовањем додатних људских ресурса. Промена простора за рад је неопходна како би се омогућио минимум услова за рад и додатно, за унапређење постојећих услуга. Креирањем електронске базе свих студената са хендикепом који су се обраћали Центру за подршку добија се значајан увид у један део студентске популације, која је у највећој мери заступљена на факултетима УБГ.</p>	<p>Потребно је осигурати и формулисати признавање бодова за ваннаставне активности студената, како би се повећале шансе за укључивање што већег броја студената са хендикепом на програм праксе у Центру. Овим би се додатно промовисала важност укључивања студената у програме неформалног образовања. Једна од могућности за унапређење подразумева организовање стручне праксе, која је обавезна на многим факултетима друштвеног усмерења, а која би, у сарадњи са професорима факултета, могла бити организована у Центру.</p>

4.	Унапређење сарадње са студентским парламентима на факултетима УБГ	<p>- Договори о сарадњи са свим студентским парламентима у вези са унапређењем услова студирања за студенте са хендикепом</p> <p>- Заједничке акције Парламента, Центра и студената на појединачним факултетима са циљем побољшања положаја студената са хендикепом</p>	Центар за студенте са хендикепом; Студентски парламенти; Центар за развој каријере	До краја 2017.	<p>Недостатак људских ресурса;</p> <p>Несарадљивост надлежних институција;</p> <p>Недостатак материјалних средстава</p>	Студентски парламенти се препознају као релевантан чинилац који је истовремено добро умрежен са руководством факултета и упознат са актуелним проблемима студената. Као такви, имају важну улогу у мобилисању студената у заједничким акцијама, али и у пружању подршке у остваривању договора са руководством факултета.	Предлог је да се одредити особу/ тим студената са сваког факултета који би се укључивали у комуникацију са Центром и у укључивање већег броја студената у спровођење и планирање акција у сврхе унапређења положаја студената са хендикепом.
----	--	---	--	----------------	---	---	--

Извештај припремиле:

Љерка Гордић и Зорица Стевић

У Београду,

28.02.2017.